

D.M.A.S.I.

IV

184

inv 7441

REUTOBRI

ED. TOTEM

14.

MĂNĂSTIREA COZIA

COMITETUL DE STAT
PENTRU CONSTRUCȚII, ARHITECTURĂ
ȘI SISTEMATIZARE
DIRECȚIA MONUMENTELOR ISTORICE

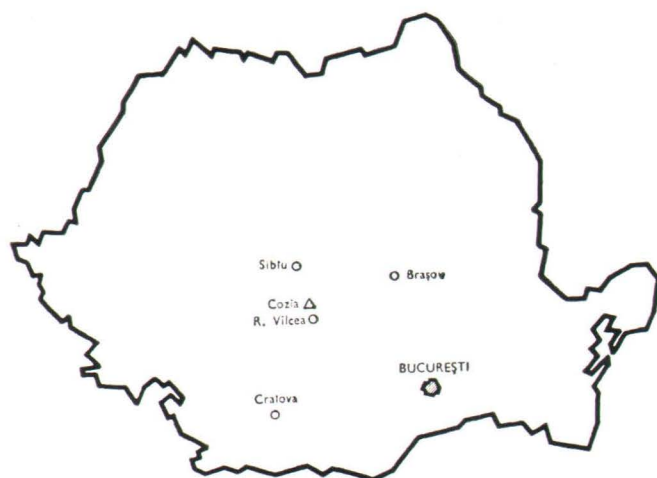
Coperta I: Biserica mănăstirii Cozia
Coperta IV: Mănăstirea Cozia. Vedere de pe malul stîng al
Oltului

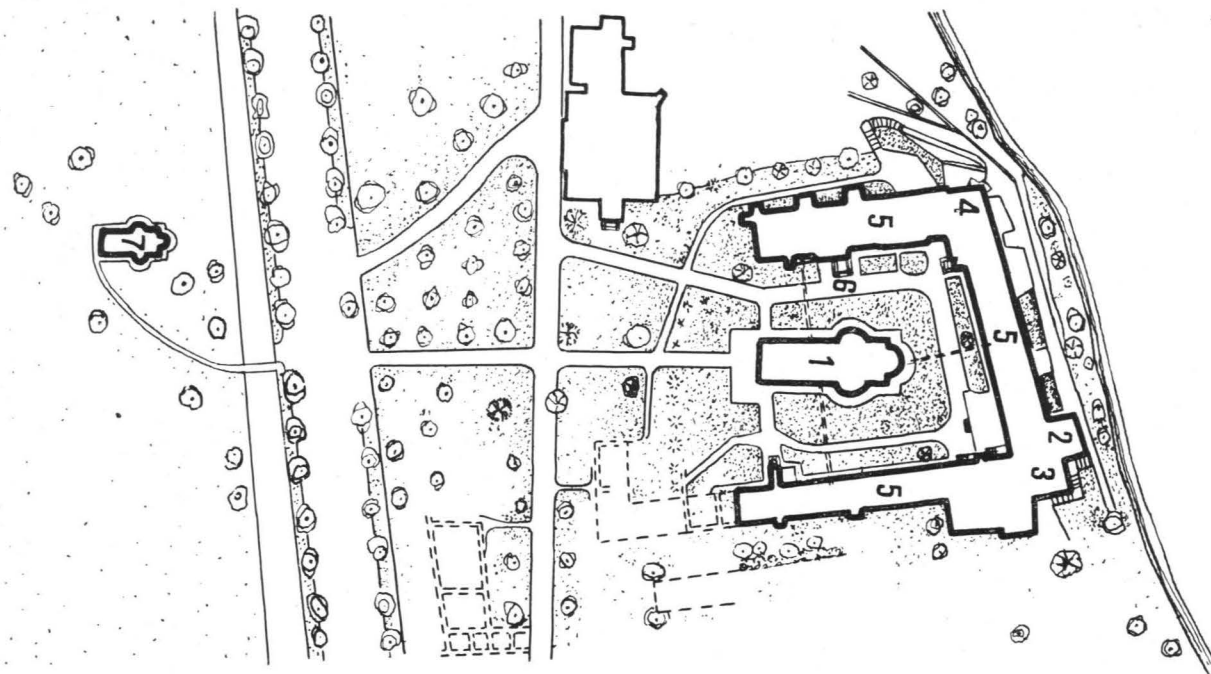
Cover I: Church of the Cozia Monastery
Cover IV: The Cozia Monastery seen from the left bank of
the Olt

Обложка I: Церковь монастыря Козия.
Обложка IV: Монастырь Козия. Вид с левого берега Олта.

Couverture I: L'église du monastère de Cozia
Couverture IV: Le monastère de Cozia vu de la rive gauche de
l'Olt

Umschlag I: Kirche des Klosters Cozia
Umschlag IV: Das Kloster Cozia, vom linken Olt-Ufer aus gesehen

1. Biserica
2. Foișorul lui Mircea
3. Paraclisul lui Mihnea
4. Paraclisul lui Brincoveanu
5. Anexe mănăstirești
6. Foișorul (restaurat)
7. Biserica Bolniței

1. The church
2. Mircea's tower
3. Mihnea's chapel
4. Brincoveanu's chapel
5. Annex buildings
6. Tower (restored)
7. The Bolnița Church

1. Церковь.
2. Башня Мирчи.
3. Часовня Михи.
4. Часовня Брынковяну.
5. Монастырские пристройки.
6. Башня (после реставрации).
7. Церковь Болницы.

1. L'église
2. La tour de Mircea
3. La chapelle de Mihnea
4. La chapelle de Brincoveanu
5. Annexes monastiques
6. La tour (restaurée)
7. L'église Bolnița

1. Die Kirche
2. Der Turm Mirceas
3. Die Kapelle Mihneas
4. Die Kapelle Brincoveanus
5. Nebengebäude des Klosters
6. Der Turm (restauriert)
7. Die Bolnița-Kirche

În apropiere de Călimănești, pe malul drept al Oltului, străjuit de muntele Cozia, se înalță remarcabilul ansamblu arhitectural al mănăstirii Cozia, strâns legat de numele întemeietorului său, Mircea cel Bătrîn, domnul Țării Românești.

Într-un cadru natural, deosebit de pitoresc, în mijlocul unei largi incinte, se ridică biserica—monumentul cel mai reprezentativ al ansamblului, datînd din anul 1388. Construită pe plan trilobat, biserica este dominată de turla de pe naos, străpunsă de ferestre înguste; acoperișul turlei ca și cel al absidelor laterale și altarului urmăresc formele exterioare ale cupolei și semicalotelor. Paramentul, din rînduri de piatră ten-cuită alternînd cu rînduri de cărămidă, este ornamentat cu o succesiune de arcade oarbe, ce merg pînă sub cornișa zimțată, dînd înălțime volumului. Arhivoltele acestor arcade plate sînt dublate de ornamente din tera-cotă și piatră sculptată, timpanele arcadelor avînd în centru rozete meșteșugit traforate. O delicată sculptură în piatră îmbogățește ancadramentele ferestrelor și al ușii de intrare. În anul 1707, fațadei de vest i s-a adăugat un pridvor cu coloane de piatră sculptată, iar peretele exterior al pronaosului a fost împodobit cu fresce. Interiorul, impresionant prin proporțiile sale, păstrează în pronaos urmele vechii picturi din 1391, iar în naos și altar, picturile refăcute în 1704—1705. Atît ca structură cît și ca decorație, biserica mare prezintă forme înrudite cu cele ale arhitecturii sîrbești din secolul al XIV-lea de pe valea Moravei.

Importanța istorică a monumentului este subliniată de prezența în pronaos a mormîntului domnitorului Mircea cel Bătrîn (1418) și cel al mamei lui Mihai Viteazul, Teodora (1605—1606).

Pe trei laturi, biserica este încadrată de clădirile monastice, construite pe două nivele și adosate vechiului zid de incintă; latura de vest care închidea incinta a dispărut în decursul timpurilor.

Construcțiile de pe latura de nord, datînd de la începutul secolului al XVIII-lea, cuprind la parter o serie de camere, beciuri boltite și vechea cuhnie (bucătărie), clădită pe vremea lui Constantin Brîncoveanu.

1

1—2. Mănăstirea Cozia
văzută de pe Olt
3. Latura de est a ansam-
blului. În dreapta, para-
clisul lui Brincoveanu;
în stînga, paraclisul lui
Mihnea

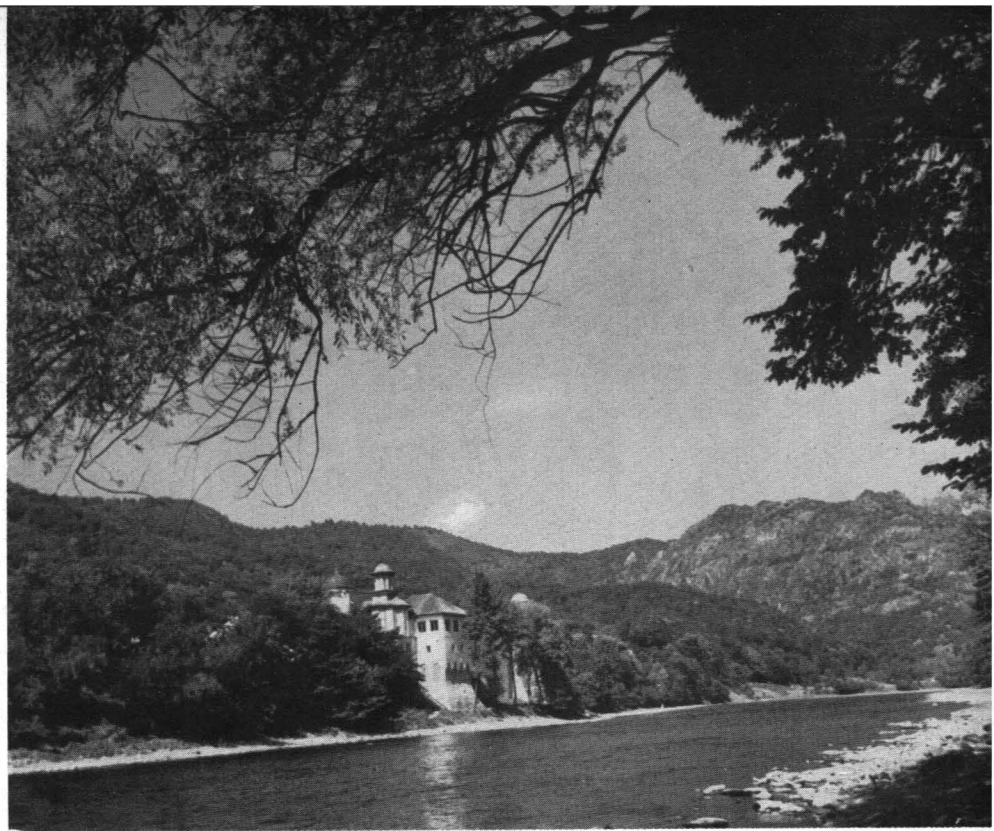
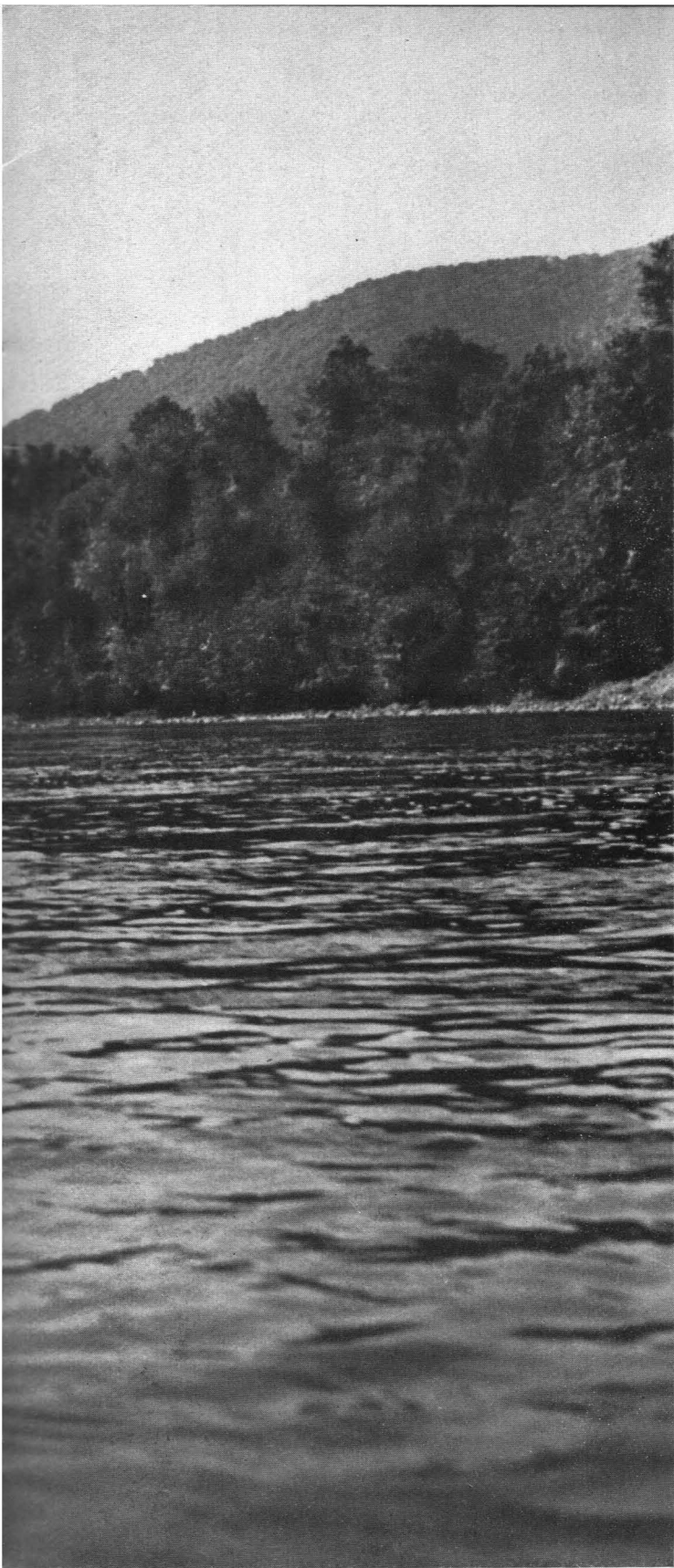
1—2. Cozia Monastery
seen from the Olt
3. East view of the mo-
nastery. On the right:
Brincoveanu's chapel;
on the left: Mihnea's
chapel

1—2. Вид на монастырь
Козия с Олта.
3. Восточная сторона ан-
самбля. Справа — ча-
совня Брынковяну,
слева — часовня Мих-
ни.

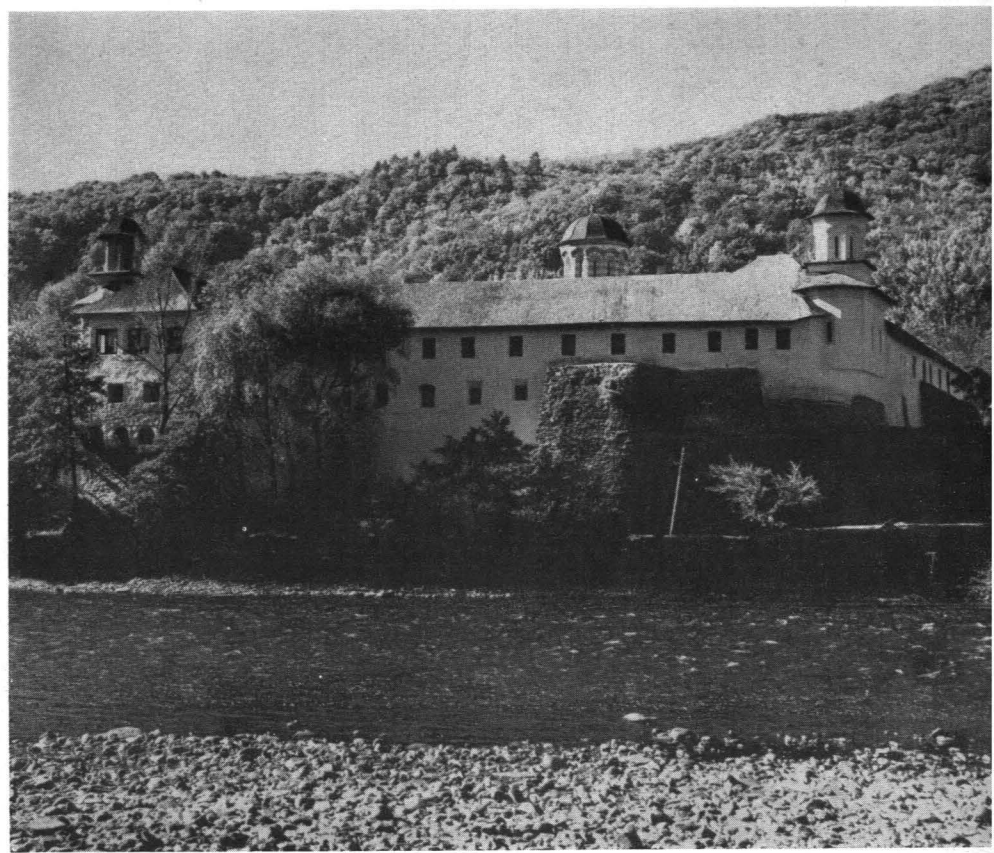
1—2. Le monastère de
Cozia vu du côté de l'Olt
3. Le côté est de l'en-
semble. A droite, la
chapelle de Brincoveanu;
à gauche, la chapelle de
Mihnea

1—2. Das Kloster Cozia,
vom Olt aus gesehen
3. Ostseite des Baukom-
plexes. Rechts die Ka-
pelle Brincoveanus; links
die Kapelle Mihneas

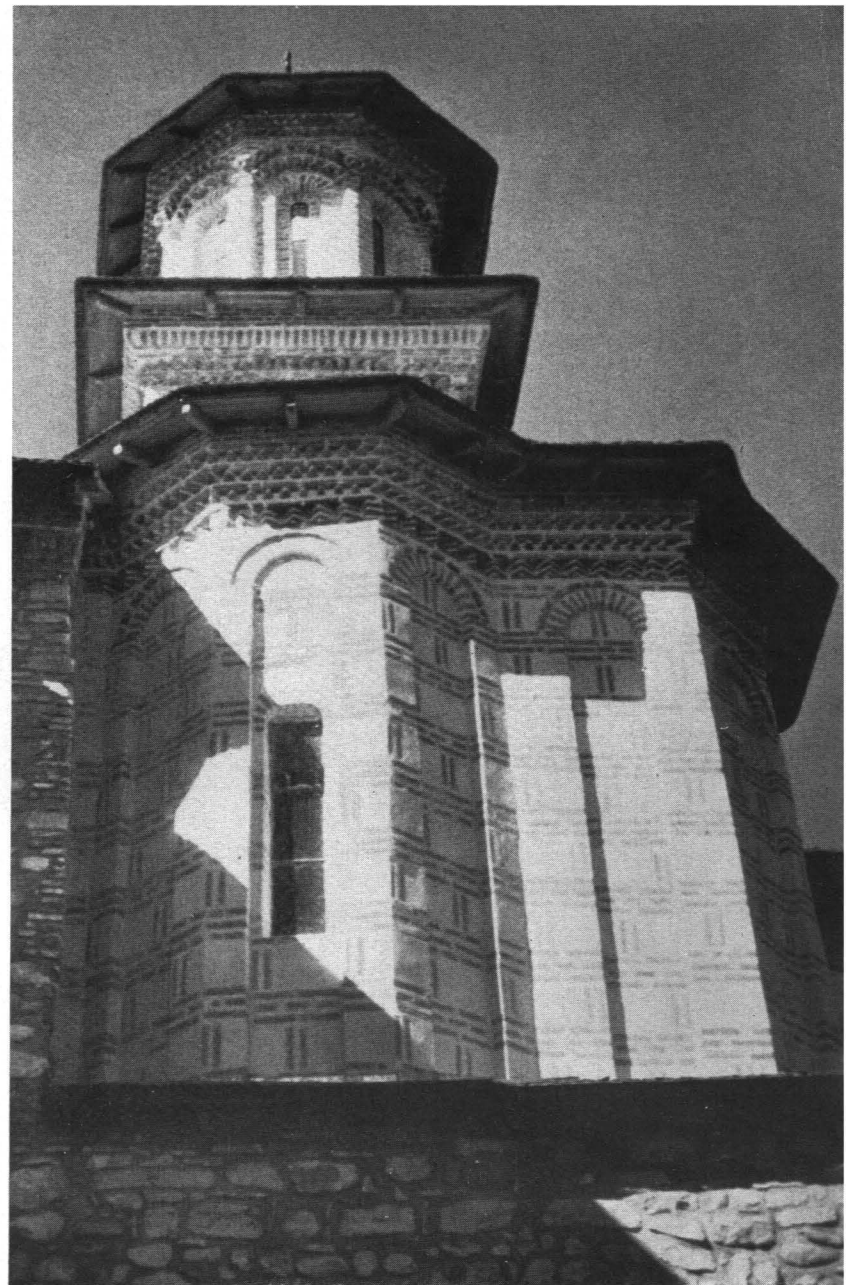
4

2

3

4 5

4. Paraclisul lui Mihnea și foișorul lui Mircea
5. Paraclisul lui Mihnea
6. Foișorul lui Mircea
7. Paraclisul lui Brîncoveanu

4. Mihnea's chapel and Mircea's tower
5. Mihnea's chapel
6. Mircea's tower
7. Brîncoveanu's chapel

4. Часовня Михни и башня Мирчи.
5. Часовня Михни.
6. Башня Мирчи.
7. Часовня Брынковяну.

4. La chapelle de Mihnea et la tour de Mircea
5. La chapelle de Mihnea
6. La tour de Mircea
7. La chapelle de Brîncoveanu

4. Die Kapelle Mihneas und der Turm Mirceas
5. Die Kapelle Mihneas
6. Der Turm Mirceas
7. Die Kapelle Brîncoveanus

6

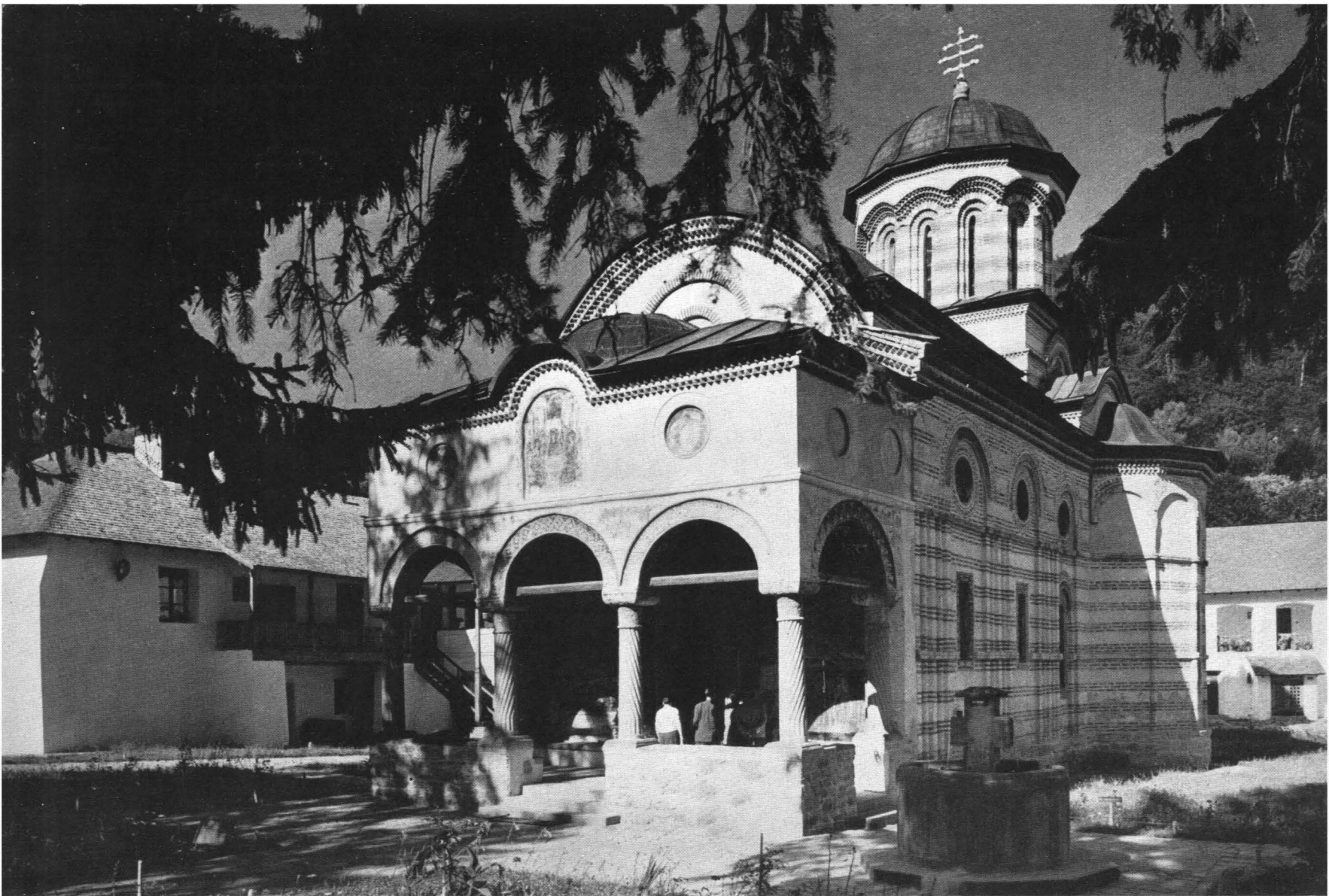

7

La aceasta din urmă se remarcă bolta pe trompe și coșul larg ce străpunge etajul. Camerele de la nivelul al doilea sînt accesibile dintr-un cerdac de lemn, iar scara de acces dă într-un foișor, susținut la parter de arcade și coloane de piatră, ce adăpostesc o fîntînă atribuită lui Neagoe Basarab (1512—1521).

Latura de est a ansamblului, clădită pe malul accidentat al Oltului, este încadrată de două paraclise avînd între ele cunoscutul «foișor al lui Mircea»; de aici se desfășoară o largă prîvelişte de-a lungul rîului și peste celălalt mal, unde se mai păstrează, între poieni și păduri, urmele unor vechi băi romane (la Bivolari). La capătul de nord al acestei laturi se află paraclisul numit «al lui Brîncoveanu» (1710), cu o siluetă mai greoaie, care a suferit distrugerii în secolul al XIX-lea din cauza infiltrării apelor. Turla și o parte din bolți au fost refăcute în anii 1959—1962, în cadrul lucrărilor de restaurare întreprinse la acest ansamblu. Admirabila pictură a paraclisului datează de la începutul secolului al XVIII-lea. La capătul de sud al corpului de clădiri se ridică construcția grațioasă, alungită de o turlă zveltă, a paraclisului zis «al lui Mihnea Turcitul» (1583), cu fațadele ornamentate de benzi de cărămidă aparentă și alternînd cu altele tencuite. Interiorul a fost zugrăvit în frescă în anul 1764.

Latura de sud a incintei are același aspect—cu două caturi, galerie și beciuri boltite. Lîngă «paraclisul lui Mihnea Turcitul» s-a păstrat un corp de clădiri din vremea lui Șerban Cantacuzino (1678—1688), cu

două săli mari, avînd bolți cu lunete. Același sistem de boltire a fost refăcut la încă două încăperi, după traseul bolților descoperite în urma cercetărilor.

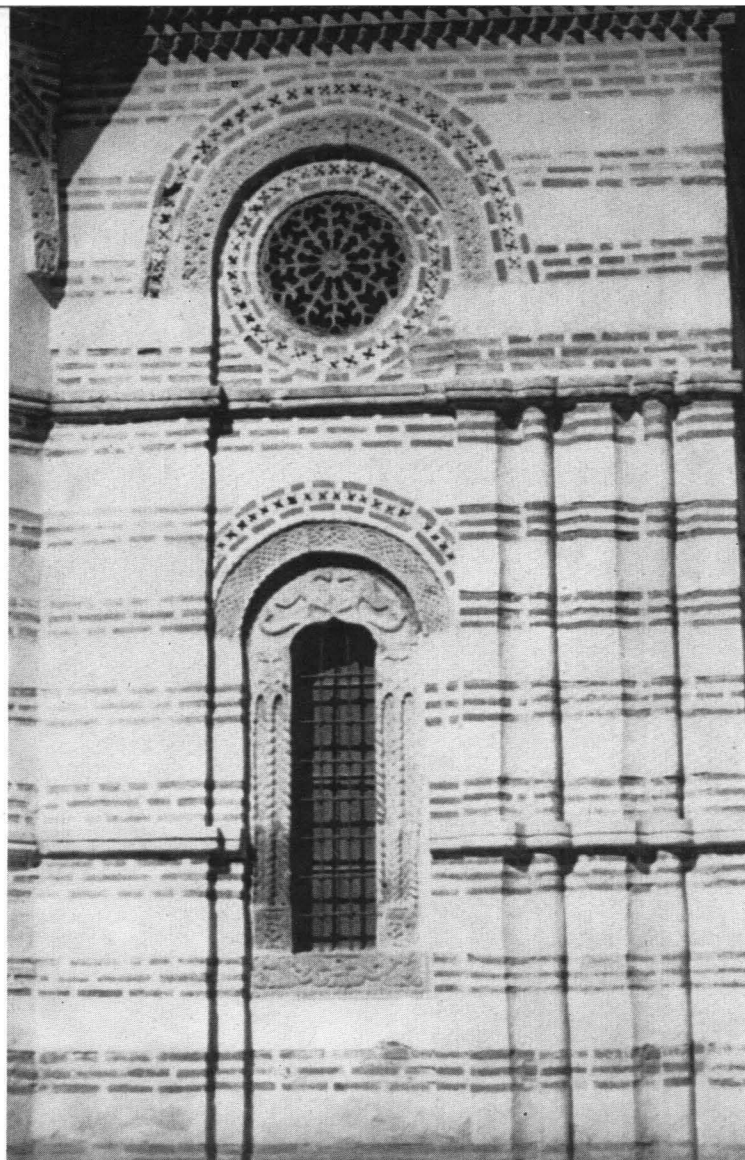
Privită de pe malul opus, mănăstirea Cozia ne apare ca o impunătoare cetate, ale cărei ziduri sprijinite de contraforturi înalte de piatră au rezistat de-a lungul timpului asaltului neîncetat al apelor Oltului. Lucrările de restaurare din 1962, care au consolidat țărnul și întreg corpul de clădiri de pe această latură, dau posibilitatea vizitatorului să admire, de pe o terasă situată în afara incintei, aspectul impunător al ansamblului.

În afara incintei mănăstirii, pe cealaltă parte a șoselei Călimănești—Sibiu, se înalță grațioasa biserică a Bolniței. Zidită de meșteri pricepuți în 1542, Bolnița Coziei are un frumos parament compus din fișii de cărămidă aparentă alternînd cu registre din panouri tencuite; clădirea se încheie cu o bogată cornișă zimțată. Accentul pe verticală al bisericii este subliniat de o turlă zveltă ce se ridică peste naos. În interior se remarcă un alt element prețios: pictura meșterilor zugravi David și Raduslav (1543); merită o deosebită atenție portretele ctitorilor, din pronaos, dintre care se remarcă cel al spătarului Stroie, ispravnicul bisericii.

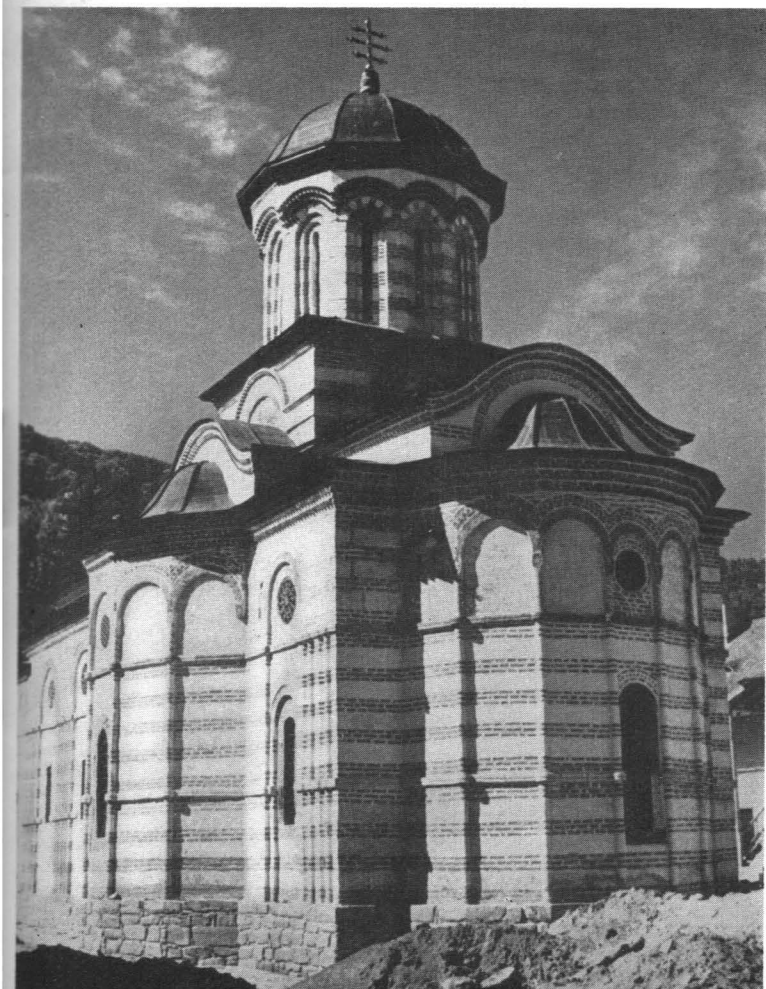
Restaurată între anii 1959—1962 de către Direcția monumentelor istorice din C.S.C.A.S., mănăstirea Cozia constituie un ansamblu arhitectonic de mare valoare artistică și istorică. Biserica mare a Coziei a servit ca prototip — cel puțin în parte — unei serii întregi de edificii muntene în secolele următoare (Brădet, Dealul, Arnota etc.), iar celelalte componente din cuprinsul acestui ansamblu prezintă principalele trăsături ale artei medievale din Țara Românească.

9

10

11

Biserica mănăstirii Cozia:

- 8. Vedere dinspre sud-vest
- 9. Detaliu de pridvor
- 10. Detaliu de parament
- 11. Vedere dinspre sud-est, în timpul restaurării

The Church of the Cozia Monastery

- 8. South-western view
- 9. Detail of porch
- 10. Detail of façade
- 11. South-eastern façade during restoration-work

Церковь монастыря Козия:

- 8. Вид с юго-запада.
- 9. Деталь притвора.
- 10. Деталь наружной стены.
- 11. Вид с юго-востока (во время реставрации).

L'église du monastère de Cozia:

- 8. Vue du sud-ouest
- 9. Détail du portique
- 10. Détail du parement
- 11. La façade sud-est pendant la restauration

Die Kirche des Klosters Cozia

- 8. Südwestansicht der Kirche
- 9. Detail der Vorhalle
- 10. Detail der Verblendung
- 11. Südostansicht während der Restauration

9

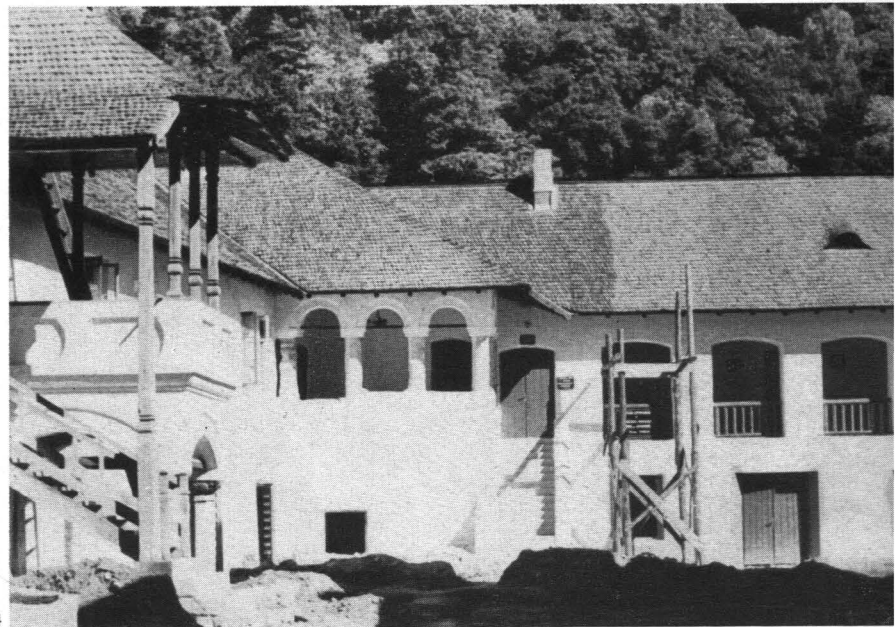

12

13

14

Latura de sud a incintei:

12. După restaurare
13. Înainte de restaurare
14. Colțul de nord-est al incintei în timpul restaurării
15. Latura de sud a corpului de clădiri după restaurare
16. Fântina și scara foișorului

Southern side of the precinct:

12. After restoration
13. Before restoration
14. North-eastern corner of the precinct during restoration-work
15. Southern view of the group of buildings after restoration
16. Fountain and the stairs leading to the balcony

Южная часть ограды:

12. После реставрации.
13. До реставрации.
14. Северо-восточный угол ограды (во время реставрации).
15. Южная сторона корпуса зданий (после реставрации).
16. Колодец и лестница крытой веранды.

15

Le côté sud de l'enceinte:

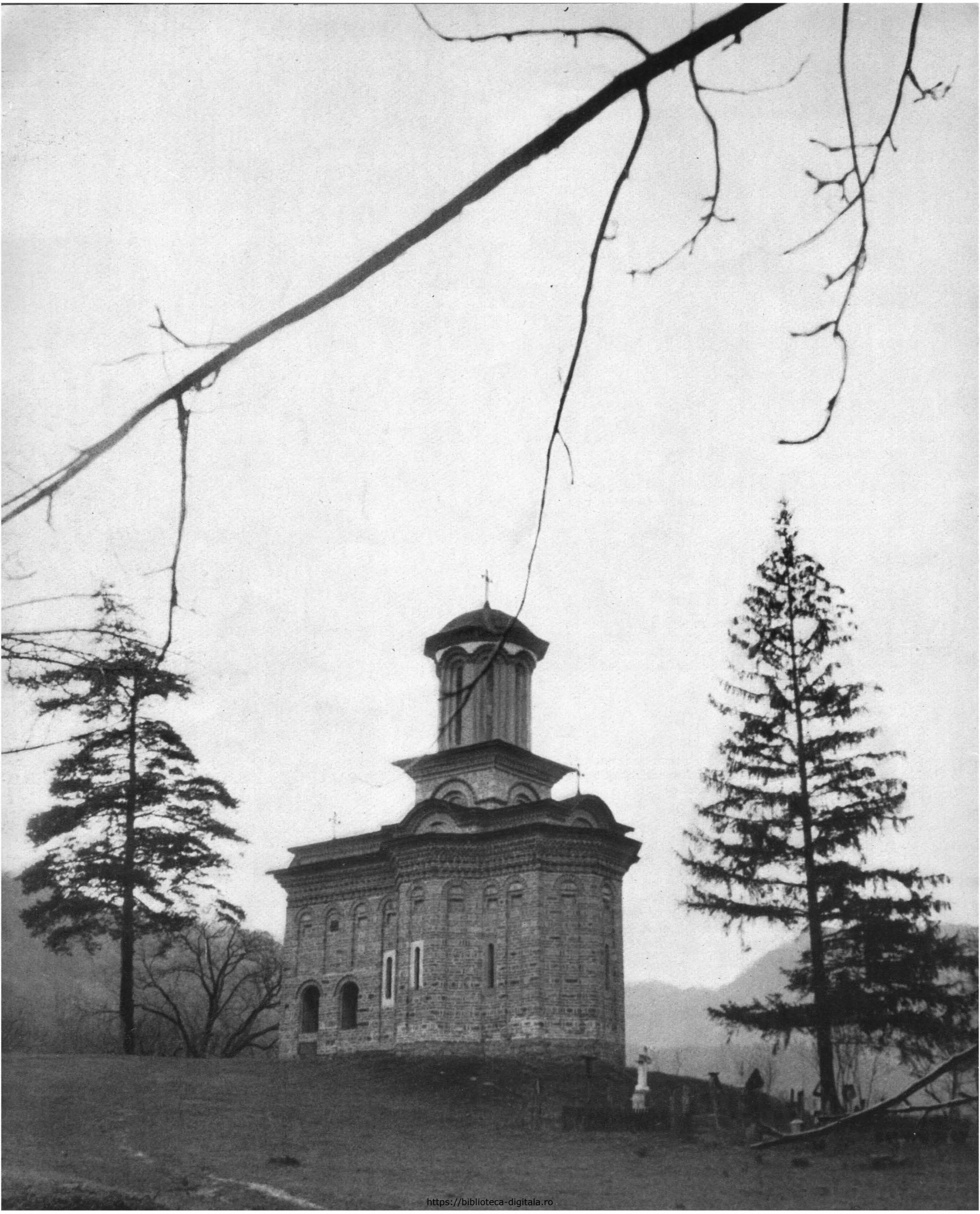
12. Après la restauration
13. Avant la restauration
14. Le coin nord-est de l'enceinte pendant la restauration
15. Le côté sud du corps de bâtiments après la restauration
16. La fontaine et l'escalier conduisant à la terrasse

Südseite des Klosterhofes

12. Nach der Restauration
13. Vor der Restauration
14. Der nordöstliche Winkel des Klosterhofes während der Restauration
15. Südseite des Gebäudekomplexes nach der Restauration
16. Der Brunnen und die Treppe des Turmes

16

18

Biserica Bolniței:

- 17. Vedere dinspre sud-est
- 18. Vedere dinspre nord-vest
- 19. Ușa de intrare. Detaliu

The Bolnița Church

- 17. South-eastern view
- 18. North-western view
- 19. Entrance door (detail)

Церковь Болницы:

- 17. Вид с юго-востока.
- 18. Вид с северо-запада.
- 19. Входная дверь. Деталь.

L'église Bolnița:

- 17. Vue du sud-est
- 18. Vue du nord-ouest
- 19. Le portail (détail)

Die Bolnița-Kirche

- 17. Südostansicht
- 18. Nordwestansicht
- 19. Die Eingangspforte (Detail)

19

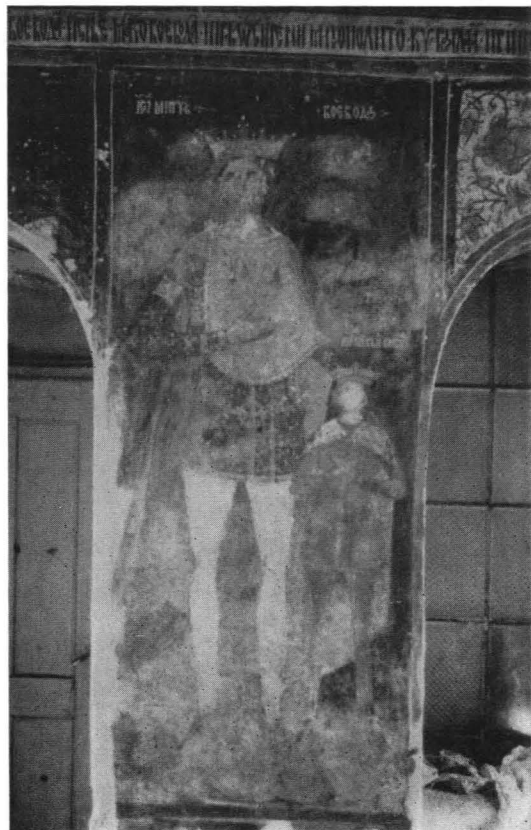

20

- 20. Paraclisul lui Brincoveanu. Detaliu de frescă
- 21. Spătarul Stroie. Portret în frescă din biserica Bolniței
- 22. Mircea cel Bătrîn. Portret în frescă din biserica Bolniței

21

22

- 20. Brincoveanu's chapel (detail of mural painting)
 - 21. Sword-bearer Stroie. Mural painting in the Bolnița Church
 - 22. Mircea the Old. Mural painting in the Bolnița Church
-
- 20. Часовня Брынковяну. Фрагмент фрески.
 - 21. Портрет спатаря Строе. Фреска из церкви Болницы.
 - 22. Портрет Мирчи Старого. Фреска из церкви Болницы.
-
- 20. La chapelle de Brincoveanu. Détail de fresque
 - 21. Le spathaire Stroie (fresque de l'église Bolnița)
 - 22. Mircea le Vieux (fresque de l'église Bolnița)
-
- 20. Die Kapelle Brincoveanus. Fresken-detail
 - 21. Der Spätar (Schwertträger) Stroie. Freskenporträt aus der Bolnița-Kirche
 - 22. Mircea der Alte. Freskenporträt aus der Bolnița-Kirche

A remarkable architectural ensemble, the Cozia Monastery, founded by the Wallachian ruling prince Mircea the Old, stands on the right bank of the Olt river, not far from Călimănești Spa, amidst most picturesque surroundings.

The most representative monument of the ensemble is the church dating from 1388. It is situated in the middle of the precinct bordered on three sides by the one-storeyed monastic buildings. Of a three-cusped shape, this fine church, which reminds one of the 14th century Serbian architecture as regards both construction and decoration, has a characteristic façade consisting of rows of plastered stone alternating with rows of bricks. Blind arches decorated with terra cotta and hewn stone elements adorn the façade lending height to the structure. Delicate stone carvings adorn the window and door frames. The porch was added in 1707. Paintings dating from 1391 and 1764 are preserved in the church's interior which impresses the visitor by its proportions.

Other interesting buildings are the chapel of Brincoveanu dating from 1710 and the chapel of Mihnea Turcitul dating from 1583, both situated on the eastern side of the monastery.

Outside the precincts of the monastery stands the Bolnița Church built in 1542. It boasts fine frescoes painted by David and Raduslaw in 1543.

Restored between 1959 and 1962 by the Board for Historical Monuments of the State Committee for Construction, Architecture and Town-planning, the Cozia Monastery is an architectural ensemble of outstanding artistic and historical value.

Недалеко от Кăлимăнєшти, на правом берегу реки Олт, возвышается замечательный архитектурный ансамбль монастыря Козия, основание которого связано с именем валахского господаря Мирчи Старого.

На фоне живописного пейзажа, в центре широкой ограды, ограниченной с трех сторон стенами двухъярусных монастырских построек, высятся большая церковь — самый характерный памятник ансамбля, относящийся к 1388 году. Как в композиции, так и в орнаментике этого значительного сооружения, построенного в форме трилистника, есть элементы, родственные элементам сербской архитектуры XIV века. Характерной деталью церкви является наружная стена, сложенная из чередующихся рядов оштукатуренного камня и кирпича. Глухие аркады, украшенные терракотой и высеченными в камне рельефами, увеличивают высоту постройки. Изящная резьба по камню декоративно обогащает обрамление окон и двери. Следует заметить, что притвор церкви был построен в 1707 году. Интерьер церкви производит большое впечатление своими размерами. Здесь сохранились стенные росписи, относящиеся к 1391 и 1764 годам.

Из других построек ансамбля отметим две часовни, расположенные на восточной стороне: часовню Брынковяну (1710) и часовню Михни Турчитул (1583).

За монастырской оградой стоит церковь Болницы, сооруженная в 1542 году. Ее интерьер расписан замечательными фресками (1543), выполненными мастерами Давидом и Радуславом.

Монастырь Козия, реставрированный в 1959—1962 годах Управлением исторических памятников при Государственном комитете по строительству, архитектуре и систематизации, представляет собой архитектурный ансамбль большой художественной и исторической ценности.

Non loin de Călimănești, sur la rive droite de l'Olt, s'élève le remarquable ensemble architectural du monastère de Cozia, fondé par Mircea le Vieux, prince régnant de Valachie.

Dans un site des plus pittoresques, au milieu d'une enceinte délimitée sur ses trois côtés par les bâtiments monastiques à un étage, s'élève l'église — le monument le plus important de l'ensemble — datant de l'an 1388. Construit sur un plan trilobé, cet édifice — dont la structure et la décoration présentent des formes apparentées à celles de l'architecture serbe du XIVe siècle — a un parement caractéristique formé de rangées de pierre couvertes d'enduit alternant avec des rangées de briques. Des arcades aveugles ornées de plaques de terre cuite et de pierre taillée couvrent le parement, donnant de la hauteur à l'édifice. Une délicate sculpture en pierre enrichit les encadrements des fenêtres et de la porte. Il convient de mentionner que le portique de l'église a été ajouté en 1707. L'intérieur, impressionnant par ses proportions, conserve des peintures datant de 1391 et de 1764.

Parmi les autres constructions de l'ensemble, citons les deux chapelles sur le côté est: « la chapelle de Brincoveanu », bâtie en 1710, et « la chapelle de Mihnea Turcitul », datant de 1583.

A l'extérieur de l'enceinte du monastère se trouve l'église Bolnița, bâtie en 1542 et dont l'intérieur est décoré de fresques admirables exécutées en 1543 par les peintres David et Raduslav.

Restauré entre 1959 et 1962 par les soins de la Direction des monuments historiques du Comité d'Etat pour les Constructions, l'Architecture et l'Urbanisation, le monastère de Cozia est un ensemble architectonique d'une grande valeur artistique et historique.

Unweit vom Kurort Călimănești, am rechten Ufer des Olt, erhebt sich der ansehnliche Baukomplex des Klosters Cozia, einer Stiftung des Fürsten der Walachei Mircea des Alten.

In der Mitte des weiten Hofes, den die auf zwei Ebenen errichteten klösterlichen Gebäude abgrenzen, befindet sich, in einer besonders malerischen Landschaft eingebettet, die große Kirche — der repräsentativste Teil des Komplexes —, die aus dem Jahre 1388 stammt. Dieses Baudenkmal, das nach dem Dreipaß-Plan entworfen ist und in seiner Struktur und Ausschmückung mit der serbischen Architektur des 14. Jahrhunderts verwandte Formen aufweist, hat eine charakteristische Verblendung aus Schichten verputzter Steine, die mit Ziegelschichten abwechseln. Blendarkaden mit Verzierungen aus Terrakotta und behauenen Steinen verleihen dem Baukörper Erhabenheit. Die Vorhalle der Kirche wurde im Jahre 1707 hinzugebaut. Der durch seine Proportionen eindrucksvolle Innenraum ist mit Fresken aus dem Jahre 1391 und 1764 bemalt.

Von den übrigen Gebäuden des Komplexes seien die beiden Kapellen an der Ostseite — die Kapelle des Fürsten Brincoveanu aus dem Jahre 1710 und jene des Mihnea Turcitul aus dem Jahre 1583 — erwähnt.

Außerhalb des Klosterhofes befindet sich die Bolnița-Kirche, die im Jahre 1542 erbaut wurde. Ihre wunderbaren Fresken, ein Werk der Meister David und Raduslav, entstanden im Jahre 1543.

Das Kloster Cozia, in den Jahren 1959—1962 von der Direktion für historische Denkmäler des Staatskomitees für Bauwesen, Architektur und Systematisierung restauriert, stellt ein architektonisches Ensemble von hohem künstlerischen Wert dar.

